

Előfizetési árak:
 Hónap díra . . . 6 frt — kr.
 Félévre . . . 30 — —
 Egy évre . . . 50 — —
 Egy hóra . . . 50 — —
 Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 (Nádaszy-féle ház)

hová az előfizetések és a lap
 megküldésére vonatkozó felszo-
 lások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: szerdán és szombaton.

Szerkesztői iroda:
 PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény inté-
 zendő.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl.
 Előfizetések elfogadhatnak még
 valamennyi könyvkereske-
 désben.

Egyes számok kaphatók:

Waldinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (86-utca), Hochrein József és fia (Széchenyi-tér), Böhm Manó (86-utca) papír- és könyvkereskedéseiben.

Lajos napján.

Augusztus 25.

Nincs piros betűvel a naptárban, nem rendel napjára ünnepet sem az egyház, sem a törvényhozás, mégis szívvel-lélekkel ünnepli meg 43 év óta minden becsületes magyar — úgy itt a hazában, mint messze külföldön, — mint a magyar szabadság három kinos századon át várt megváltójának: Kossuthnak nevenapját.

Nem rendezünk olcsó kegymosolyt hajhászó, pazar fényű fölvonulásokat, — magasztosabb diadalmenet a nemzet millióinak a mindenség trónjához küldött, áldást rebegő imádsága, — nem piperézzük föl házainkat drága díszszel; legföllebb a nemzeti kulturintézmények látják anyagi hasznát a fölbuzduló hazafias lényüzésnek; nem alkalmatlankodunk a nagy aggastyán előtt diszküldöttséggel, avagy aranytollal irt s külsőleg is művészi kivitelű föliratokkal, — néhány szívből fakadó szó viszi hírül messze száműzetésében, hogy a magyar itt is — ott is ünnepet ült.

Nem hivatalos tehát az ünneplés, de magasztos, tiszta és szent, mert egy nemzet tisztelete, szeretete és hálája sugalmazza ősz prófétája iránt.

Tiszteletünk a lángeszű hazafi iránt, ki összes szellemi nemességünk- és képességeinknek bámulatos tökéletességű kifejezése, a magyar nemzet élő eszményülése volt, kit a kerek világ nagynak ismert akkor, mikor a nemzet is nagy volt, mert ő magához emelte, és kit még nagyobbak tart most, midőn látja, mily kicsinyek vagyunk nélküle; szeretetünk a

magasztos sziv iránt, mely akkor sem tudott elfordulni nemzetétől, midőn annak hivatalos többsége kilökte állampolgárai sorából; hálánk a fényes történelmi colossus iránt, ki arra tudott sikerrel vállalkozni, hogy a tespedésből, rothadásból egyedül varázsszerű hatalmával kiragadjon egy haldokló nemzetet, melynek fölébresztéséhez egy nagy Széchenyi is egy századot kívánt.

Ha egyebet nem tesz, mint megteremti a lelkes sereget egymaga, — mert a magyar kormány és országgyűlés meglepetésében és tétovázásában majd fejét veszti, — mely a lázadó Jellásichot kiveri országunkból, — s ezzel elejét veszi, hogy egy gögös rebellis fölbujtogatott horvátjaival nevetséges gyalázatot üssön a magyar nemzeten, — ez egy tettéért megérdemlené, hogy minden magyar az ő kezét csókolja meg.

Bámulatos működése a dicső 48-iki törvények megalkotása körül, melyek alkut nem ismerő politikájának későbbi megrontója, Deák Ferencz szerint is — első sorban az ő nagy nevéhez fűződnek, mint éltető lelke és szellemi vezére egy a történelemben példátlan aknamunkával megrohant nemzetnek, szörnyű bukásunk után mint szószólónk a művelt világ előtt — biztosították számára s meg is őrzik bizonyára örök időkre a legfényesebb lapot nemzetünk történetében s ama tagadhatatlanul nagy ész téves alkotó hite által elbódított nemzet igaz többsége a kitagadott 90 éves száműzöttre függeszti ma is révedező szemeit, tőle nyer buzdítást, belőle merít kitartást a sivár jelenben s

az ő nagy eszméi megtestesülésében álmodzik egy boldogabb jövőről.

Te szent öreg, ki kora ifjúságotól már-már tüneményeszerű aggkorodig hatalmas agyadnak emberi erőt meghaladó minden munkájával nemzeded boldogulásán fáradoztál s nemes, nagy szivednek éltető melegével szakadatlan átölelve tartottad e gyermeteg nemzetet — mint egy dicső mult egyedüli letéteményesét, dicsőségünk, büszkeségünk és reményeinknek sokat küzdött harcosát — áldjon meg az én népemnek Istene s áraszson derűt éltednek még hátralévő napjaira, amint azokat meg-aranyozza e nemzetnek irántad táplált soha nem szünő hálája.

More Sándor.

Pécs város háztartásának rendezése.

— Muttnyánszky Béla indítványa. —

Terjedelmes indítvány fekszik előttünk, melyet Muttnyánszky Béla pécsi ügyvéd és városi bizottsági tag a napokban nyújtott be a város tanácsához. Ez az indítvány a bevezető megokolásával tulajdonképpen nagy szabású elaborátum a város háztartásának rendezése ügyében; meglehetősen minuciózus részletezéssel megirt irányjelzés a város szorult helyzetéből való kigombolyodásra vonatkozólag. Az indítványnak csak egy bibije van: az, hogy a megvalósítás a kormánytól függ, az pedig az indítványba nem fog beleegyezni.

Muttnyánszky indítványa abból indul ki, hogy a mindinkább emelkedő állami adók s a haladó kor által kívánt intézmények létesítésére szükséges pótdók miatt a helyzet tovább tartóhatatlan s ezen változtatnunk kell, ha a még szükséges intézményeket létesíteni akarjuk, mint-hogy azokat létesíteni kötelességünk is.

Két tényt konstatál, melyek a jelenlegi tarthatatlan helyzetet megteremtették: a leltárban

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

Fürdői élet.

Tüffer, Cili, Laibach, Veldes, Tóbelbad, Semmering.

Hogyan jövök én mindezen helyekre? Ugy vagyok velök, mint az új népszinművekkel. Végig nézem őket, a mikor először adják, ne-hogy aztán később, ha megint valahol hirdetik, valamiképpen betévedjek. Itt vagyok a subalpin vidék kellő közepén s azért ellátogatok mindazon fürdőhelyekre, melyeket az élelmes reklam bizonyos hírnévvel tudott körülvenni s a hová az emberek most úgy beleesnek, mint az ege-
 rek az üres zsiros bűgrébe. Első sorban tehát én is beleestem a gyönyörű képeken hirdetett Tüfferbe, mely Rómerbad vetélytársa, a meny-
 nyiben ennek is van valami langyos vize s ez is használható minden képzelhető emberi nyomorúság ellen — ámbár itt sem mutogatnak man-
 kókat, a milyenek pedig minden, csak valamire-
 való bucsuhelyen is vannak. Inti is mindegyik a közönséget uton-utfélen, hogy ne cseréljék
 őket egymással össze, mert egyik különb a
 másiknál, pedig rájuk illik Göthe mondása:
 „Es will mir schier bedünken, dass sie alle
 beide —“. De nem akarok igazságtalan lenni
 s az volnék, ha e két vetélytársat mindenben

egyenlőnek mondanám, mert Tüfferrel szemben Rómerbad valóságos kis paradicsom, míg ez nem egyéb, mint egy mélyen, közvetlen a Sann mellett végig húzódó s csak nadrágszif szélességű park, melyben eső után bátran lehetne kendert áztatni s aki nem beteg, bizony azzá lesz. Egyben azonban előnyben van s ez a világitás; mert a míg Rómerbadban csak kis kézilampákat használnak, addig itt a prospektus villanyvilágítást hirdet, a mit azonban többnyire petróleummal helyettesítenek. Ha még fölemlitem, hogy itt is van cursalon, zongora és zene, a leírást be is fejezhetem, mert a mi még van és nincsen, az is csak olyan sablonszerű, mint máshol, kivéven az élet, mert ez itt a lehető legunalmasabb s a kinek nincsenek határozott elvei, hogy az életet keresztényi megadással végig küzd, vagy a ki nem biztos benne, hogy ezse nem hajlik-e a kibicsaklásra, annak jó lesz távol maradni. No de a tolongás nem is valami nagy s béka bizonyára több van mint fürdővendég. Eddig mindössze egy honvédtiszt uniformist láttam sétálgatni, de hogy a kapitány is benne volt-e, nem állithatom határozottan; aztán egy disznóvénnyel körülültetett kis tócsa mellett egy teljesen két méter hosszú nő szita-
 kötő szokott üldögélni, ki ujjainak gyanus mozgatása után itélve verseléssel foglalkozik; végül pedig egy fiatal, csinos házaspár bujkál a bokrok közt s miután mindig csak egymás szemébe

néznek, az a gyanum, hogy inkább a szülői áldás elől megugrott s anticipandó polgári házasságot kötött két szerelmessel van dolgom, kik itt teljes biztonságban érzik magukat. A többi vendéghez eddig nem volt szerencsém, mert míg én fölkelek, azok másodszor fekszenek le s mire megint a harisnyakötő-corsón találkozunk, én rendszeren már elliszteltem valamelyik szomszéd városkába vagy faluba szárazabb levegőt élvezni.

Igy jutottam el Cillibe is, egy igen élénk, kis városkába, mely ugyan még nem fürdőhely par excellence, hanem egyelőre csak nyaraló hely és van már elég s hozzá többnyire magyar ember, ki itt 4—6 hétre telepszik — port nyelni. Akadtam is vagy nyolcz kedves ismerősre s ezek aztán, hogy valami szórakozást szerezzenek maguknak, neki vittek a Józsefhegyre s le a Felsenkellerhez, aztán föl a várhegyre, a hol a Cilleiek ősi fészkeinek romjai állanak, onnan vissza a városba, mely legalább is annyi házból áll, mint tesztem a mi Király-utczánk, utána át az úde Stadt-parkba s ismét föl a kilátásokhoz, mignem úgy lógattam mind a négy lábamat, mint valami elázott kortes a választás után s csak miután esküvel is elismertem, hogy itt minden szebb, mint egész Steierországban, hogy a kilátás a hegyen túl is kiterjed, sőt a fű is zölddebb s a steieroknak még golyvájok sincsen: csak akkor kegyelmeztek meg s engedték él-

szereplő földek és telkek inproductiv kezelése és a kormány azon helytelen elve, mely szerint a létesítendő intézmények költségeivel mindig a városnak máris túlterhelt polgárságát terheli újabb pótdadókkal s nem engedi, hogy ez intézményekre a meglévő törzsvagyont használja föl. Ezáltal a törvényhatóságot vagyon szerzésére létesült alkalmi egyesülettel kvalifikálja.

A város vagyoneleltárában fölvett földek értéke a fölvétel szerint 53.540 frt; ezek között jövedelmezők 34.739 frt értékűek és nem jövedelmezők 18.801 frt értékűek. Ezen földek a f. évi költségvetésben 2513 frt 37 krral vannak fölvéve, az adójuk 1863 frt 44 krt tesz ki; tehát — eltekintve a fölügyelettel járó költségektől — 649 frt 93 kr. tiszta jövedelmet hoznak, vagyis a leltári értéknek mintegy 1 és $\frac{2}{10}$ %-át!

A város által saját céljaira nem használt telkek leltárilag 13.345 frt 29 kr. értékűek; ezeknek jövedelme a f. évi költségvetés szerint — a kir. táblai épületben és a városüzében levő boltok béreivel együtt — 10.700 frt; ha pedig a két jelzett épület boltbérét — 9800 frtot — leszámítjuk, ezen városi telkek összes jövedelme 900 frtot tesz ki, míg ezzel szemben 1164 frt állami adó áll, vagyis ezen ingatlanaink, a föntartási költségeket nem számítva, 264 frt többletköltséggel terhelik háztartásunkat!

A vagyoneleltárában ez a módja tehát abszurdum; ezen változtatni kell. Mutnyánszky úgy véli, hogy azon földeket és telkeket, melyek a létesítendő és meglévő intézmények föntartására nem szükségesek, el kell adni. A földekből mintegy 86.000 frtot nyernénk, melynek 4% kamata 3440 frtot hozna; a telkekből 100.000 frtot vél elérhetni, mely összeg 4000 frtot kamatozna, s e mellett a város megszabadulna 3027 frt évi állami adótól. Tekintetbe veendő, hogy ezen állami adókat eladás esetén más adóalanyok lesznek kötelesek viselni, s kötelesek a fizetett áll. adó után a város pénztárába a 3027 frt után a jelenlegi pótdadókulcs szerint 1058 frt 45 kr. pótdadót fizetni. E szerint az eddigieket összevéve 11.525 frt 45 kr. jövedelme lenne a városnak, az eddigi 385 frt 93 kr. helyett.

E vagyoneleltárában Mutnyánszky indítványa szerint nagy terhe a városnak, hogy a kormány atyáskodása miatt nem rendelkezhetik saját vagyona fölött oly intézményekre, melyek a város és vidéke szellemi fejlődését mozditják elő. E rendszer mellett a polgárság tönkre fog jutni, a város fejlődése pedig megakad.

Városunknak még vannak társadalmi, közegészségügyi és népnevelésügyi szükségletei, melyek elől kitérni nem lehet. A városház átalakítása, közbiztonság, színház, kanalizáció, járványkórház, elemi és polgári leányiskola számára új épület a belvárosban, polgári fiúiskola, a törvény által követelt négy gyermekóvó intézet — mind-mind égető szükség. A tisztviselők fizetésének javítását is fölveszi az indítvány. Ezeket a polgárok túlterhelése nélkül nem lehet létesíteni.

Mindezek összesen 221.531 frt 31 krral emelik a budgetet — a hozzávetőleges számítások szerint. Ez összeg pótdadóval lesz fizetendő, s az eddigi 35 % pótdadó helyett fizetünk 88% pótdadót.

Mutnyánszky terve az, hogy a kormánytól ki kell eszközölni azt, hogy a város a törzstökét a már létesített intézményekkel számlájára leírásba hozhassa, a még létesítendő intézmények költségei fedezésére pedig a még készpénzben meglévő 90.000 frt törzstökét, továbbá a regálékártalanításért kapott 705.000 frtot fölhasználhassa.

Nem az első eset az, hogy a kormány a meglévő községi vagyonnak elidegenítését megengedte más vagyon szerzésére, s az sem első eset, hogy a regále kártalanításért kapott összegnek vagyon szerzésére való fordítását megengedte.

Mutnyánszky így finanszírozza a dolgot:

„A számítások alapjául a föntebbiek szerint helyesbített 1892. évi költségeloirányzat szükséglete rovatát, mely szerint háztartásunk évi összkidadásai a még létesítendő intézmények tekintetbe vételével 547.025 frt 71 krt tesznek, és helyesbítjük első sorban ezt a javasolt leírások és meglévő tőkék fölhasználása, úgy az eladásra kijelölt ingatlanokért befolyandó vételárnak is fölhasználása által elért kiadási keveslettel.

A már létesített intézményekre a törzstökéből kölcsönvett 709.844 frt 81 kr. törlesztésével háztartásunk ezen összeg amortizációjára évente szükségelt 15.189 frt 58 krtól mentesítették. Föntebb elősorolt intézmények létesítésére szükségünk leendne 1.400.000 frt kölcsönre, ha ezen kiadásaink fedezésül fölhasználjuk a regalévált-ságot 705.000 frtot, az ingatlanok eladási árát 190.000 frtot, a még levő készpénz törzstökénket 94.000 frtot, összesen 989.000 frtot, úgy csak 400.000 frt kölcsönre lesz szükségünk és így az ezen kölcsön amortizációjára 5-4 százalékos számítva csak 21.600 frt, vagyis 54.000 frttal kevesebb, mint mennyi kellene, ha a leírásokat nem eszközöljük.

A már előadottak szerint eladandó ingatlanaink utáni állami adó megtagarítás 3027 frt. Ugyanezen épületeknél és telkeknél jókarban tartás és fölügyeletnél elért megtagarítás 3000 frt, mit a szükségletből levonván, teszen a kiadások összege 471.807 frt 13 krt.

Evvel szemben a föntiek szerint megállapított 325.492 frt 40 kr. fedezetünk következőképp fog módosulni:

Törlesztendő lesz ebből a 705.000 frt regalévált-ság tőkénk után élvezett $4\frac{1}{2}$ % kamata, vagyis 31.725 frt, törlesztendő ebből még meglévő 90.000 frt törzstökénk 4% kamata 3600 frt, törlesztendő az ingatlanok és telkek jövedelme 3400 forint, összesen 38.725 frt.

Bevételbe helyezendő leszen az általános kövezés létesítése által az úttartozás költségeiből megtagarítás 15.000 frt.

Bevételbe helyezendő a vágóhid létesítésével járó bevételi többlet 5000 frt. Beiratási pénzekből 1000 frt, összesen 21.000 frt, úgy hogy

bevételünk tényleg csak 17.725 frttal fog esőkönni, miáltal bevételeink főösszege 308.492 frt 40 krt fog kitenni, mit a szükségletből a 471.807 frt 13 krtól levonván, 163.314 frt 73 krt fog tenni azon összeg, amely pótdadóval lesz fedezendő, — mi a helyesbített pótdadó köteles 260 ezer frtnak $62\frac{5}{10}$ %-jának felel meg.

Ha már most tekintetbe vesszük azt, miként még azon esetben is, ha semmi új intézményt sem létesítünk, ha tisztviselőink ez idő szerinti helyzetén mit sem változtatunk, hogy városi pótdadónk már a jövő évben a köztisztviselési pótlékon és szemétkihordási illetéken fölül el fogja érni a 60 százalékos, nem szenved kétséget, hogy az általam ajánlott változtatások vannak első sorban hivatva arra, hogy a mellett, hogy a város polgárai túl nem terhelhetnek, mindazon intézményeket létesíthessük, melyeknek létesítése elodázhatlan kötelemünk.

Mindezen itt előterjesztettek által indítatva következő indítványt van szerencsém előterjeszteni:

Mondja ki a város köztörvényhatósági bizottsága, hogy már a legközelebbi évben fogantatva veszi a kanalizáció, a közbiztonság, a közbiztonság, a városháza átalakítását, az általános kövezést, a belvárosi leányiskolának és 4 óvodának létesítését, tisztviselői fizetésének az $\frac{1}{10}$ alatti kimutatás szerinti emelését és utasítsa a tanácsot mindezen intézmények létesítésére megkívántatva tervek és költségvetések oly időben való előterjesztésére, hogy ez intézmények létesítése meg 1893. év folyamán megkezdhető legyen.

Mondja ki a város köztörvényhatósági bizottsága, hogy a törzstökéből kölcsön vett 769.843 frt 81 krt az 1892. évi költségeloirány-zathoz csatolt kimutatásban elősorolt intézmények számlájára leírásba hozza.

Mondja ki a város köztörvényhatósági bizottsága, hogy a meglétesítendő intézmények létesítése költségei fedezetül fölhasználja:

- a) a törzstökéből még meglévő 90.000,
  - b) a regále kártalanításért kapott 705.000,
  - c) az elárverezendő földek, rétek, telkek és házak vételára czimén befolyó 180.000,
  - d) a még hiányzó 400.000
- frtot pedig 80 év alatt törlesztendő kölcsönrel fogja fedezni.

Utasítsa a város köztörvényhatósági bizottsága a város tanácsát mindezek keresztülvitelét fölülelő kimerítő jelentésének és tervezetének a legközelebbi közgyűlés elé való terjesztésére.

HIREK.

— (Kossuth nevenapja.) Augusztus 25 idike az a nap, melyen a nyár forróságától elpilledt kedélyek egy napra ismét fölüdülnek, a lassan kopogó szív hevesebben dobban, a lankadt, meglapult lélek magasabban szárnyal. Kossuth Lajos nevének ünnepe ez a nap, amelyen az egész ország polgárságával együtt a

veznem, mi Cilliben fölséges s ez a Sann-fürdő, a mely abban különbözik valamely más uszodától, hogy itt uszni alig lehet, hanem a helyett belekapaszkodunk egy kötélbe vagy láncba s engedjük magunkon keresztül csapongni a tiszta, zöld s nagy erővel rohanó árt s e hullámsapások fölül mulnak minden tengeri fürdőt, ha a víz sóatlan is, — mire különben szükség nincs, miután az ember úgy is eléggé beszóva jön ide.

De még ez az élvezetem sem marad zavartalan, a mennyiben a zalaegerszegi vályogvetőknek egy hangversenyét kellett végighallgatnom. Hiába, a cigány véreben van a vándorlás. Muzsikálni ez a koczabanda nem tudott, az igaz, olyannyira nem, hogy még magyar nőtára is steierisbet lehetett volna tánczolni, hanem annál nagyobb föltűnést keltettek a nagy betűkkel hirdetett „magyar nemzeti öltönyök“, a mi complet huszártiszti ruhából állott s a jó stájerek magyarozgatták is egymásnak, hogy a magyarok otthon mind ilyenben járnak s csak akkor öltözködnek czivilbe, ha külföldre mennek.

Különböztetve én külföldön már olyan cigánybandával is, mely vörös nadrágba, zöld mellénybe és ezüst zsinoros kék átilába volt öltöztetve, a min a közönség természetesen fölségesen mulatott.

Ezen honi élvezet által elkésérítve s ne hogy a katonasipkás cigány atyafiak még va-

lahol utolérjenek, ellenkező irányban világgá idultam, hogy a közeli szép hegyes Krajna egyik félreeső zugában, a gyönyörű Veldes-tó mellett elbujjak; de hogy viszonyokat és népeket is tanulmányozzak, Laibachban megállapodtam, mely Grázhoz hasonlóan erdőszoruzta völgyben, szintén egy Schlossberg alján terül el. A város sűrű kődéből kiemelkedő Schlossbergen van egy régi, most állami fegyházul adoptált erdő, hol a tartomány rablói és gyilkosai nyaralnak s egyebekben is kitérő ellátásban részesülnek, mert az igazgató nyilatkozata szerint, nyári hónapokban a rab urak részére csak a sörkontó 300 frtra rug; sétahelyeik is szépek, árnyékosak, az igazgatónő zongorázik nekik s csak azért nagy a méltatlan-kodás, mert még biliárdot nem engedélyeztek számukra. A város szépen épült, ámbár utcái többnyire oly szűk sikátorok, hogy egy kissé nagyobb szarvu pécsi ökör csak féloldalt mehetne rajta keresztül; sétaterei s különösen a Tivoli-kastély, annak parkja s a közvetlen mellette elterülő nagy fenyves erdő számtalan utával fölségesek; van vízvezetéke, csatornázása, az utak jók, szóval minden lépten-nyomon városban érezzük magunkat.

Ilyen itt a legkisebb város is, mely mind-egyik a közeli vidék központját képezi s úgy a kultura, mint politika és nemzetiségi szempontból irányadó. — Mennyire másképp van ez ná-

lunk, a hol a kormány a városokért nemcsak hogy semmit sem tesz, hanem ellenkezőleg kiszípolyozza őket. — Egy magyar város péld. köz igazgatását maga látja el s azon fölül adójával a megye közigazgatását is segíti föntartani; a katonai terheket leginkább a városok viselik, s mindenféle adót ezek fizetnek legtöbbit; az állami adót saját közgegeivel szedeti; az állami hivatalnokokról gondoskodnak, de azért a városi pótdadót a kormány elengedi nekik; ha a kormány valami állami intézményt elhelyez, rendszeren licitációra bocsátja s a létesítési s föntartási költségeket az illető nyertes városokkal fizetteti meg; itt tartanak főnn iskolákat, kórházakat részben a vidékek részére, maguk építenek színházat stb., pedig ez így nincs rendén s azért a városok nem fejlődhetnek, föladatuknak — a vidéket befolyásolni — nem is tehetnek eleget.

Laibach még csak 20 évvel ezelőtt is német város volt s ma már teljesen slován, mert alig akad ember, ki slovánul nem beszélne. Micsoda nyelv az a slován? Hát az sem cseh, sem lengyel, sem horvát, sem tót, sem orosz, hanem egyszerűen slován. Ennél többet ők sem tudnak. S hogyan történt a rohamos átalakulás? Egyszerűen erőszakkal, mert egy jóra való slovánhoz képest — még ha kabátos is — a legduhajkodóbb magyar legény valóságos salonember. A ki nem beszél slovánul, az előttük nem ember,

pécsi polgárság is minden évben ünnepet ül. Az idén nem terjesztették ki oly tágas körre ez ünnepet, mint az előző esztendőben; oka ennek az, hogy pár hét választ el bennünket az országosan és nagy szabásu ünnepélyvel megüendő naptól, mely ugyancsak a mindig ünnepezt Kossuth születésének 90-edik évfordulója leszen. Kisebb körre tervezték hát a Lajos napjának megüését, pedig így is voltunk vagy század, akik a Burghardt kertjében asztalok mellé ültünk Lajos napjának előestéjén. A hosszabbik asztal fejen ült Simonffy János orsz. képviselő, mellette jobbról Erreth János Pécs város orsz. képviselője. Ott ültek továbbá: Pleininger Ferencz, Jobst László dr., Nick Alajos dr., Szekrényessy Ferencz dr., Jilly Alajos ügyvédek, Flóris Endre dr. ügyvédjelölt, Reeb György rendőrkapitány, stb. s volt ott sok-sok derék polgár, kikhez még a Pécsi Dalkoszoru néhány tagja csatlakozott. A magyaros vacsora után Simonffy János képviselő emelte elsőnek a poharat Kossuth egészségére, majd a Pécsi Dalkoszoru jelenlevő tagjaiból alakult kisebb férfinégyes, Vész Albert vezetése alatt, elénekelte a „Ne sirj Kossuth Lajos“ refrénü népdalt, melyre hosszasan tapsolt a polgárság. Szóltak: — mind Kossuthot éltetve — Jilly Alajos, Erreth János képviselőnk, Jobst László dr., Szekrényessy Ferencz dr., Haksch Lajos, a Pécsi Figyelő szerkesztője, Burghardt Károly, Pleininger Ferencz, Papp József, Flóris Endre ki a „Talpra magyar“-t elszavalta; közben a Pécsi Dalkoszoru több hazafias s egyéb dalt énekel, s közkívánatra újból elénekelte a „Ne sirj Kossuth“ nótát, melyet ismét nagy lelkesedéssel fogadtak a polgárok. Végül — éjfél után, vendégoszlás felé — Burghardt vendéglős a jelenlevő Erreth János képviselőnköt köszöntötte föl, Simonffy pedig az estély rendezőjét, Graumann Jánost, aki rövid beszéddel buzdította a polgárokat Kossuth nevének folytonos tiszteletben tartására s arra, hogy Kossuthnak legközelebb megüendő születése napján ismét minél nagyobb számban vegyenek részt az ünnepegekben.

— **(Rend a király jövételekor.)** Csütörtökön délután ült össze a rendészeti bizottság, hogy megállapítsa a király itt tartózkodására a rendszabályokat. A bevonulásnál, miután a főlsége a siklósi országuton jön Pécsre, a siklósi utcából elágazó összes mellékutakat a bevonulás előtt fél órával elzárják a kocsiközlekedés elől s csak a gyalog közlekedést tartják fenn. A rendre a rendőrségen kívül a veteránegyletek s a polgárságból alakult rendfőntartó-

bizottság ügyel föl, éjjel pedig a csendőrség váltja föl a nappal kifáradt rendőröket. Lesz ezuttal 5 lovasított rendőr, a rendőrtisztviselők közül 3 uniformist kap, miután e napok sokoldalú elfoglaltsága között lehetetlen egész nap polgári díszben lenniök, de meg az egyenruha nagyobb jelentőségű ilyenkor, mint az egyszerű polgáruha. Az épp a bevonulásra cső hetivásart csak déli 12 óráig engedik meg, azontúl a piacot kiüritik. A rendőrkapitányság mindemez és más intézkedéseiről részletes hirdetést tesz majd közzé.

— **(Öngyilkos a vonat kerekei alatt.)** Szerdán delelőtt 11 órakor a pécsi állomásról a 62. sz. mozdony elindult Úszögre. Utközben a pálya mellett több gyermek és egy asszony haladt; mikor a mozdony őket utolérte, az asszony hirtelen a mozdony elé vetette magát s mivel Cserven András gépész a mozdonyt már nem tudta megállítani, a gép kerekei keresztül futottak az asszonyon. A mozdonyt aztán lassan megállították, a gépész s a fűtő az asszonyhoz futottak s abban Prauze Antal üszögi váltóór nejét ismerték föl, aki gyógyíthatatlan elmebaj miatt szenved s valószínűleg örülési rohama közben vetette magát a gőzkocsi elé.

— **(Ismét a postahivatal.)** A közönség köréből a következő panaszos levelet kaptuk: „Amily makacs, épp oly nevetséges kitarással védi a mi nagytekintetű postaigazgatóságunk a pécsi postahivatalnak már-már tarthatatlan viszonyait. Már gyakran volt alkalmunk e hársabok keretében a postaigazgatóság figyelmét a pótolandó hiányokra irányozni, anélkül, hogy e nyilvános figyelmeztetés eredményre vezetett volna. Ismeretes ugyan, hogy tekintélyes helyről a kereskedelmi kamarához indítvány terjesztett be, mely postahivatalunk nagyobbítását és személyzetének szaporítását tartotta szükségesnek. A kamara az indítványt egyhangulag elfogadta és fölterjesztette a kereskedelmi miniszteriumhoz; de ott alkalmasint az összetornyosult indítványok aljában várja elintézését. Jóllehet, hogy gyermekeink vagy unokáink megérik azt az időt, hogy ezen indítvány elintézése véget vet a bajnak; de fölvetjük a kérdést, hogy tulajdonképpen mi célja van a postaigazgatóságnak, ha közvetlen közelében oly viszonyok uralkodnak, mint a mi postahivatalunknál? Tulajdonképpen meggondolta-e a postaigazgatóság, hogy mily helyre kényszeríti a feleket, ha ezek ajánlott leveleket akarnak föladni? Olyan helyre, ahova már egészségi szempontból sem szabadna hivatalt helyezni, tekintve attól, hogy e zug oly sötét, hogy minden hónapban más-más hivatalnok kéri fölmentését, mert huzamosabb idő alatt megvakul. Ezen, istálónak sem használható folyosón vár összecsoportosulva néha húsz ember órákon át ebben a nagy melegben, míg leveleiket átveszik. A postatakarékpénztár osztálya pedig oly helyiségben van, hogy föl sem tételhetjük, hogy erről a postaigazgatóságnak tudomása van.

A táviróhivatalt illetőleg különösen figyel-

mébe ajánljuk azon bevezetést, hogy a táviratok fölvetelénél a pénzt csak előre leolvassa veszik át. Nincs oly kereskedő, aki az új zónaszert díjszabályzat daczára ismerné a szabályokat, mert ez egyszerűen lehetetlen. Vannak helységek, melyekről az állomáskimutatók azt jelzik, hogy ott van táviróhivatal; a távirat föladásánál azonban kintnik, hogy ott csak a vasuti állomásnál van táviróhivatal, ekkor pedig már többet kell fizetni. Hogy tehát a föladó időt takarítson, egyszerűen oda ad egy forintot. De a hivatalnok csak olvasva akarja a pénzt átvenni; most a félnek néha egy óráig kell utánajárni, míg aprópénzt kap, hogy néha valóban fontos és sürgős táviratát föladhassa. De előttünk érthetetlen, hogy a postafőnökség, mely néhány ezer forint aprópénzt fölött rendelkezik, miért nem ad a fölvevő táviróhivatalnok rendelkezésére bizonyos összegű aprópénzt elszámolásra, ami által a felek a sok szaladgálástól, a hivatalnok pedig a szóváltástól fölmentetnék. Többek jelenlétében történt, hogy a táviróhivatalnok a táviratot és a forintot egy kereskedelmi alkalmazottnak viszszadobta, azt pedig mellébe lökte, mert az megjegyezte, hogy távirata fontos és kérte forintja átvételét. Erre a hivatalnok a szolgálta után kiabált és a felet ki akarta dobálni; ez a főnökhöz ment, a ki azonban azt felelte neki, hogy „örüljön, ha a rezul nem ütötte.“

Köszönjük szépen az ilyen igazságszolgáltatást és az ily hivatalkezelést, de nem kérünk belőle!

Megvárjuk, talán megfelel a nagytekintetű postaigazgatóság kötelességének és rendet csinál; de ha a réginél marad, találunk majd utat és módot, hogy az új kereskedelmi miniszter tudomására jussanak e viszonyok, melyeket valóban csak a Kaukázusban tartunk lehetőnek. Az összes pécsi kereskedők aláírása okvetlen eredményezni fogja majd azt, amit a postaigazgatóság eddig megtenni nem akart.

Végül megjegyzem, hogy e cikk nyilvánosságra hozatala csupán a közérdek szempontjából történik, minden személyeskedés szándékának kizárásával. — Nagy Sándor.

— **(Szőlészeti szakelőadást)** tartott múlt szombaton Várárhelyi G. hegybiztos s a pécsi amerikai telep kezelője. A phylloxera ellen való védekezés volt a tárgya a fölölvasásnak, melyet elég számu szőlősgazda és vinczellér hallgatott. Statisztikai kimutatásokkal mutatta be szőlőink állapotát a phylloxera föllépésétől maig s jelezte a foganatosított óvintézkedéseket; ismertette az amerikai szőlőtelepet, az azon levő fajokat, a tapasztalt eredményt s kifejtette az ebből vont következtetést — felsorolván egyben és ismertetvén azon amerikai fajokat, melyeket ajánl. Az ügyes fölölvasás után Sillay József sok tapasztalattal bíró szőlősgazda, egyike azoknak, kik a legokoszerűbben művelik szőlőjüket — szintén olvasott föl a saját tapasztalatairól. Szavait különösen arra irányozta, hogy a veszedelemben könnyen fejét veszítő egyszerűbb szőlőműveseket fölvilágosítsa a védekezés egyszerű

a németeket mindenünne kizárják, verekednek, sőt ha kell — a slovén kultura érdekében még bicskát is használnak, szóval ha köztük mozognak, viselkedésüket figyeljük, gyűlölségüket érezzük, — legyünk németek, magyarok vagy zsidók — csakugyan elhiszszük, hogy az ember nem egyéb, mint egy hiányosan dresszizott — bestia. Mégis jó volna tőlük kissé tanulni s akkor oláhjaink aligha mászkálnának Bécsbe és Bukarestbe; Sopron, Pozsony, Temesvár stb. pedig nem maradna német város.

Veldes, a jó Isten szép földjének ez egyik legszebb darabja, a Laibach-Tarvisi vasutvonalától alig félórányira a Száva völgyében fekszik s ami itt van és szép, ez tisztán a természet a maga nagyszerűségében s előnyére legföllebb az szolgál, hogy az emberek még nem igen javítottak rajta. A krajnai Alpok föllánczának egy fenyves üstjében van egy kristálytisza tó, melyet szerény, kis falu házai s itt-ott már villák s egy-egy egyszerű szálló szegélyez; egy a völgybe szögélő, mérsékelt magasságu hegyoromról egy középkorbeli tornyos és erkélyes lovagvár néz le kíváncsian a tóra s az a körülmény, hogy már nem pánczélos lovakok és szentimentálisan hárfázó lovakisasszonyok a lakói, hanem restaurant s most a nyaraló idegenek vig nevetésétől és csevegésétől visszhangzik a terasz és esarnok — regényességéből mit sem von le; a tó közepén pedig van egy kis sziget s ezen a

falucsinos temploma; s nem képzelhető elragadóbb kép, mint mikor vasárnapon és ünnepnapon a nép virágos csolnakokban imádkozva, énekelve az istentiszteletre vagy vissza vonul s az urinépis vitorlásai is közbük vegyülnek. Az egész tó szinpadias szcenariájával oly kép, melyet — ha festő fest — senki valónak nem ismer el s így tán mondanom sem kell, hogy még a Pali csi-tónál is szebb, a mit természetesen csak azért merek állítani, mert Pécs oly messze esik Szabadkától.

A ki az élet kapzsi küzdésében, az örökös harcban és versenyben a létért kifáradt; a kit az emberek álnoksága, hazugsága és csűfönzése undorral tölt el; a ki látva az emberek tévedéseit s egymás iránti gyűlöletét s a fölött kétségbe esik, hogy a józan ész is valaha uralomra juthasson: az jöjjön ide e magányba s pihentesse ki fáradt, beteg lelkét s hogy a kura teljes legyen, ne mulasztja el senki a kirándulást a Vocheini-tóhoz sem, mely a magas Triglav alatt fekszik, hová az út folyton a szűk Száva-völgyben kigyózdik s mondhatom, hogy e tóhoz, völgyhöz hasonlóan szebbet még Sveiczbán sem igen találtam. Veldes már nemcsak üdülőhely, hanem gyógyhely is s nem olyan szimpla vizgyógyintézet ám, mint a milyent már minden hegyoldalon, minden gémeskút mellett állítanak, — hanem még a wörishofeni Kneip-féle nátha fabrikáján is túltett, mint ezt már a

következő fölírás is hirdeti: „Wasser ist gut, Luft ist besser, doch am besten ist das Licht.“ S valamint a pokolnak van tornácza, szerény véleményem szerint ez intézet is a bolondház előcsarnoka, de meglehet — tévedek. A jelöltek itt fürödnek, mezitláb és hajadon fölvel sétálgatnak a harmatos fűben és erdőben, üdülésül pedig lefátyolozva a napsugaraknak kitéve hevernek egymás mellett elkülönítve, vagy him és némbervegyet — nem tudom, valamint arról sincs tudomásom, valakinek idegei megerősödtek-e már vagy sem.

Dobelbadban is megfordultam, de mert sem az ismétléseket, sem a superlativokat nem szeretem, inkább hallgatok s ez különben is a legkedvezőbb, mit e szintén steiermark-landschaftlich gyógyhelyről mondhatok; és őszintén megvallva, nem is bírok erre elég jogosultsággal, mert mikor megláttam, hogy itt nemcsak nők, hanem a férfiak is kézimunkával foglalkoznak s megtudtam, hogy a borbély csak minden pénteken jön ki Gráczból borotválni, az öngyilkosok száma pedig majdnem annyi mint Monte-Carlóban — csakhogy itt unalomból — rögtön elutaztam, föl a Semmeringre — a stájer Abruzzokba, de vesztetre, miután már az első ebéd után, melyet a déli vasut hoteljében ettem meg, kénytelen voltam pénzért sürgönyözni.

volta felől, s a nagyképtűsködő apostolok által hirdett mindefféle zűrzavaros tanokat leszál-
litsa a maguk értékére. Fölvilágosította őket a
szőlőoltás egyszerű volta felől, melyet akár gyer-
mek is elvégezhetnek, aminthogy Marosvásár-
helyen tényleg azok is végzik. Végül az amerikai
fajokat illetőleg a saját tapasztalatai nyomán,
a mi helyi talajviszonyaink tekintetbe vételével,
egyedül a solonist és a jaquezot ajánlja mint
megbízható fajt a mi meszes talajunkban. Sillay-
nak e véleményét különben a szőlészeti kormány-
biztos is helyeselte.

— **(Kolera nosztrasz Vaiszlón.)**
Vaiszlórol írják a Pécsi Figyelőnek, hogy Mül-
hoffer nevű ottani kereskedő kedden a kolera
nosztrasz tünetei között hirtelen összeesett, s a
segélyül hívott Schmeidek Zsigmond kerületi or-
vos kevés reményt fűz fölgyógyulásához. Nyom-
ban jeletést is tettek a megye alispánjához. Ez
az eset nem idézhet ugyan elő ijedelmet, mert
kolera nosztrasz minden nyáron fordul elő szór-
ványosan, hanem még nagyobb óvatosságra int,
mert az ily esetek épp a könnyelmű etkezési
rend, mértékellen életmód miatt, sok gyümölcs-
, ugorka- és dinnyevetéstől s a gyomor meghűlé-
sétől származnak. Lelkészek, tanítók, jegyzők:
itt megint az önök dolga fölvilágosítani a népet.
Nem a kortoskedésné, hanem itt kell kiuyitni
a szájukat. Kortoskedjenek az ázsiai feketeasz-
szony ellen!

— **(Az orvosok és természetvizs-
gálók Bressóban.)** Augusztus hó 20-tól
25-ikéig tartottak a magyar orvosok és termé-
szetvizsgálók XXVI. vándorgyűlésüket, a melyen
városunkból Ágh Timót dr. főgimn. tanár volt
jelen. A 24-ikén tartott nagy választmányi gyű-
lésen, melynek Ágh dr. is, mint a természet-
tudományi szakcsoport bíráló bizottsági tagja,
tagja volt, olvastatott Pécs városának meghívója
a jövő vándorgyűlésnek Pécsen
leendő megtartására vonatkozó-
tag. Ágh dr. fölszólalása után a meghívást
zajos éljenzéssel fogadták. Megemlítjük még azt
is, hogy a vándorgyűlés a tisztikar választásánál
Ágh Timót dr.-t titkárrá választotta.

— **(Aradi Gerő.)** Aradi Gerő, az
aradi színtársulat igazgatója, kit sok kötelék fűz
Pécshez, e hó 25-én, Marillavölgyben meghalt.
Szívszélhűdés érte. Az elhunyt egyike volt a
vidék legderekkabb színházigazgatóinak, kinek
becsült neve volt a magyar színészvilágban. Kö-
zei harmincz évig volt színházigazgató s ez idő
alatt Szegeden, Nagyváradon, Debreczenben és
Pécsen működött. Társulata most Nagyváradon
van. Leánya, Emilia, ki egykor kiváló tagja volt
a vidéki színészetnek, jelenleg Egry Béla dr.
pécsi ügyvéd neje.

— **(A „Pécs-baranyai kertészeti
egylet” őszi kiállítása.)** A Dulauszky
Nándor dr. megyés püspök védnöksége alatt álló
„Pécs-baranyai kertészeti egylet” — mint már
jeleztük — gyümölcs-, szőlő-, kertitermés-, bor-,
kertészeti eszköz- és kosárkötészeti kiállítást
rendez. A kiállítás részletes programja a kö-
vetkező: 1. Gyümölcs s szőlőfajaink, valamint
boraink gyűjteményes bemutatása, — a gyü-
mölcsfák és szőlőfajok tenyésztése és művelése
iránti kedv és érdeklődés felébresztése, és ez
által a gyümölcs és szőlőművelés, valamint a
kertészet emelése és előmozdítása képezi felada-
tát a „Pécs-baranyai kertészeti egylet” által f.
évi október hó 2, 3 és 4-én Pécsen a torna-
csarnokban rendezendő gyümölcs-, szőlő-, kerti-
termés-, bor-, kertészeti eszköz- és kosárköté-
szeti 3-ik kiállításnak. 2. Ezen kiállítás f. évi
október hó 2-án reggeli 9 órakor fog ünnepé-
lyesen megünnepelni és a föntjelzett napokon át
mindenkor reggeli 9 órától — esti 7 óráig
nyitva tartatni. 3. kiállítható: a) Minden néven
nevezendő gyümölcs, szőlő és kertitermés üde
állapotban. b) Eltartásra bármilyen módon
készült, — tehát aszalt, párolt, cukor- avagy
ecetben elrakott gyümölcs és kertitermés. c)
Gyümölcs-szörpök és befőttek. d) Szőlő és gyü-
mölcs borok. e) Kertészeti segédeszközök. f) A
kosárkötészet — mint a kertészet és gyümölcs-
szállítás segédeszközei. 4. Minden egyes kiállító
köteles a b) c) és d) betűk alatt sorolt termel-
vényeket és készítményeket saját edényeiben
kiállítani, — az a) pontban sorolt üde gyümöl-
csök, szőlők és kertitermés részére a kiál-
lító bizottság tányérokra gondoskodik. A hasz-
nált tányérok, asztalok, állványok- és helyekért
díj nem fizetetik. 5. A kiállítandó termények
és tárgyak szeptember hó 30-án és október hó

1-jén mindenkor reggeli 9 órától délután 5
óráig szállítandók kiállítás színhelyére a városi
tornacsarnokba, hol azok átvétnének és elbe-
lyeztetnek. 6. A kiállítók a kiállítandó tárgyakat,
az elfoglaladó helyet és ha esetleg saját áll-
ványaik lennének — ezeknek méretét — lehető-
leg 14 nappal a kiállítás előtt Rézbányai János úr-
nak mint rendezőbizottsági elnöknek (Pécs, Kert-
utca 2. szám) jelentsek be, hogy a beosztásnál
alkalmas helyről gondoskodni lehessen. A beje-
lentésben a kiállítandó termény vagy tárgy
neme és mennyisége pontosan jelezendő. 7.
Minden kiállított tárgy a kiállító tulajdona ma-
rad, és a kiállítás bezáratat követő napon —
déli 12 óráig — a tulajdonos által elvihető. —
Kiállított tárgyakat a kiállítás tartama alatt
elvinni nem lehet. 8. A kiállítás bezáratat kö-
vető nap — déli 12 óráig — el nem vitt gyü-
mölcsök a Rudolfiniumi növendékeknek aján-
dekozhatók, az egyletnek rendelkezésére
bocsajtott egyéb termékek és tárgyak október
hó 5-én délután a kiállítási helyiségben az
egyleti pénztár javára el fognak árvereztetni.
9. Az egylet nemes czélját adományokkal elő-
mozdító t. kiállítók vagy látogatók adományai
és nevei hírlapilag fognak közöltetni. 10. Min-
den kiállított termény lehető helyes és tüzetes
megnevezéssel látandó el. 11. Belépti díj föl-
nötteknek nappal, vagyis reggeli 9 órától dél-
után 5 óráig 20 kr., — este, vagyis 5 órától 7
óráig légszuszvilágítás mellett 30 kr., — iskolás
gyermek 10 évig és katonák őrmestertől le-
felé ezen díjak felét fizetik. 12. A kiállított
termények és tárgyak megbírálatát a kiállít-
ók és rendezőbizottság kebeléből választott ve-
gyes bíráló bizottság teljesíti. A bírálat ered-
ménye a kiállítás másodnapján leszen kihirdetve,
— a jutalmak és versenydíjak a kiállítás utolsó
napján délután 5 órakor kiosztva. — Jutalom-
és versenydíjak. A) Üde és eltartásra készült
gyümölcs- és kerti terményekért, valamint befőt-
tekért és szörpökért. 3 drb 10 frankos arany;
ezt nyeri azon kertész, ki legszebben fejlett,
helyesen elnevezett, legnagyobb gyűjteményt mu-
tatja be. 3 drb 10 frankos arany; ezt nyeri
azon magázó, ki a fönti gyűjteményhez hason-
lót mutat be. 4 külön nyeresmény, 1—1 tiz fran-
kos arannyal, az előbbieket követő, legértéke-
sebb, — saját termelésű gyümölcs vagy szőlő
gyűjteményért. 20 nagy diszokmány, bármely
gyümölcsből bemutatott, szépen fejlett és helye-
sen elnevezett 10 válfaju gyűjteményért. 20 el-
ismerő oklevél; kisebb gyűjteményekért vagy
egy-egy különös szép saját termelésű fajokért. 10
nagy diszokmány, különösen sikerült — eltart-
ásra előkészített gyümölcs- vagy kerti-
termény-gyűjteményért. 10 elismerő oklevél
hasonló — de kisebb gyűjteményekért. B) Bor-
okért. 10 nagy diszokmány borkereskedők ré-
szére, — hamisítatlan hazai borokért. C) Ker-
tészeti eszközök és kosárkötészetért. 10 el-
ismerő okmány.

— **(Várady Ferencz „Hulló leve-
lek” című könyve)** igen díszes kiállítás-
ban a napokban került ki Taizs József jó nevű
nyomdájából A diszkötések, melyek bármely
szalon asztalán mint disztárgyak is helyet ér-
demelnek, most készülnek Budapesten, Gotter-
mayer Nándor műintézetében. Szerző fölkéri
gyűjtőit, hogy legyenek szivesek a gyűjtés
eredményét vele közölni, mert előfizetőinek és
megrendelőinek névsorát kinyomatva a székül-
dendő könyvekhez mellékelni szándékozik. Fő-
fizetést elfogad még f. évi szeptember hó 4-éig.
Ezentul már csak bolti áron lesz a könyv kap-
ható. Előfizetési ára fűzve 1 frt. köve 2 forint.
Előfizetés, vagy megrendelés szerző czimére
intézendő: Pécs, János-utca 8. szám.

— **(Beiratások a helybeli kir-
főreáliskolában.)** A pécsi főreáliskola igaz-
gatósága a következőkről értesíti a tanuló
ifjuságot: A beiratások szeptember 1., 2. és
3-ik napján — és pedig mindenkor délelőtt
8 órától 12-ig az igazgatóság irodájában és az
illető osztályfőnököknél eszközöltetnek. Az első
osztályba csak oly növendékek vétetnek föl,
kik életük 9-ik évét már betöltötték és vagy
arról, hogy a népiskola IV. osztályát jó siker-
rel végezték, nyilvános népiskolától nyert bizo-
nyítványt mutatnak föl, vagy fölvételi vizgál-
lattal igazolják, hogy hasonlóképp képzettséggel
bírnak. A többi osztályokba a tanulók az osz-
tályfőnökök bemutatandó mult évi iskolai bizo-
nyítványuk alapján vétetnek föl. Mindazon
tanuló pedig, ki az intézetbe először kíván föl-

vétetni, keresztlevelét illetőleg születési és him-
lőltási bizonyítványát, ha pedig 12-ik életévét
már betöltötte, újraoltását igazoló orvosi bizo-
nyítványát is az osztályfőnököknek a beiratásnál
atszolgáltatni tartoznak. Miután pedig a vallás-
és közokt. miniszterium 25762/1891. számú a.
kelt rendelete, egészségügyi és paedagogiai okok-
ból az első és annak párhuzamos osztályába
60—60 tanulóval többnek fölvételét semmi
esetre sem engedi meg, a helybeli szülők el-
sősíbségére való tekintetből a beiratások első
napján az I. osztályba csakis pécsi illetőségű
tanulók iratnak be, miért is tisztelettel figyel-
meztetnek a helybeli szülők hogy a beiratással
ne késedelmezzenek és az első osztályba föl-
vételt kívánó gyermekeikkel okvetlenül az első
napon jelentkezzenek beiratásra, nehogy a tör-
vényes szám elérése után gyermekeik fölvétele
megtagadtassék. A többi osztályokba azonban
illetőségre való tekintet nélkül mind a három
napon eszközöltetik a tanulók fölvétele. A be-
iratásnál 6 frtot fizetnek; a tandíj egész évre
18 frt, mely utóbbi összeg egyenlő két részben
félévénként előre fizetendő. A javító és pótló-
vizsgálatok f. hó 31-én, a magauvizsgálatok
szeptember 5. és 6-án tartatnak meg.

— **(A harkányi magyarnyelv-ter-
jesztők.)** Vidéki olvasóink egyikétől a követ-
kező levelet kaptuk: Folyó hó 19-én az égről
pazarul áradó hőszagok elől menekülő, egy
társasággal be találtam tévedni az ismert Osztrak
birodalom Magyar tartományába kebeleztet bar-
anyai kerület földi helyébe, a harkányi fűrdőbe.
Miután pedig nem csak az „illatos fűrdő” ajer-
rel — él az ember, letelepedék — a gyomornak
is megadandók a magáét — egy nem „beszett”
terített asztal mellé. Enni kérek. „Ta saffenz”,
ömlengi az úri módon fölgúnyázott kellyer,
eleibénk bökvén egy „speiszettlit”, melyen ott
ékeskedének a „paprika hendl”, „golliasch
fleisch”, „schinken”, „szapári rostprádlí” etcrák.
Az elfoglalt többi 11 asztal vendégei, egynek
kivételével, annak a barbár csikós Árpádnak
nyelvén beszélgetvén: az udvarias német ven-
dégelői személyzetről föltételeztük, hogy a túl-
nyomó számban levő idegen magyar vendégek
kedvéért, magyar étlap is tartatik. A főkellyer
úr kérésünkre azt felelé, hogy van az is, de
csak egy, s most épen „beszett”. Vártunk tehát,
míg „frei” lesz. Ámde óh fatum! valószínűleg
az a valaki, a kinél a magyar étlap lehetett
volna, azzal együtt gyürte le a gyomrába az
„ajer-omelottet”, s így ismételt kérésünkre a
czalkellyer úr azon választ nyertük, hogy majd
holnap lesz magyar étlap. Dicső! Ez bizony jó
lesz. Várjunk tehát holnap ilyenkorig a mai
vacsorával. Addig pedig tengődünk egy kis
arpa-lén. Hozott a kellyer úr a 35 fokos me-
legben a harkányi hő forrásnak megfelelő 38
fokos sört! Hát nincs jegük? kérdezők. „Óh
ja!” — volt a válasz, de az „aiszt” eltették,
mert a jövő „monatban” itt lesz a „csa-
s z a r.” Ajánljuk a fűrdő-vendégelő hazafias er-
zelmi (?) bérőjét meleg pártfogásába a kör-
nyék intelligens magyarjainak, hiszen ők csak
főntartó elemét képezik ennek a harkányi fűrdő-
nek, melynek tulajdonosa a nagynevű Be-
nyovszky magyar huszár-generális utóda! Ajánl-
juk egyszersmind Szapáry miniszterelnök úr
figyelmébe is, hogy majd a király ott jártakor
eszközölje ki, hogy a nemes vendégelő úr és
pinczérei, a magyarnyelvnek szóval és írásban
való terjesztéséért: arany érdemkeresztrel jutal-
maltassanak, a 25. §. nagyobb dicsőségére. Mert
hát „Nyelvében él a nemzet.”

— **(Aratás eredménye, a kuko-
ricza állása, gyümölcsstermésünk, szü-
reti kilátás.)** Szerencsésen learattunk, sőt
kisebb nagyobb akadály leküzdése után a be-
hordást is sikerült befejeztünk. Szalmában gaz-
dag, szemben pedig jó közepes termést
sikerült elérnünk. A gabona minőségét itt-ott
panaszolják ugyan, de általában meglehet azzal
a gazda mégis elégedve. Igaz ugyan, hogy a
soványabb fekvésű és talaju földek minőségre
sokkal szebb gabonát szolgáltatnak, míg a gaz-
dagabb mezőkön a vetés dől volt s így a szem
is szorult maradt. A ki az idén csak kissé is
elővigyázó volt, az igen szép és kapós tavaszi
árpát vihet a piacra, melyért szivesen megfi-
zetnek 7 egész 7 frt. 20 krt is m. mkint. Azon-
ban a gondatlan gazdák e tekintetben is a
rövidebbet húzták, mert jóllehet árpájuk tan-
nem is sárgult egészen meg; de legalább is
annyira megtarkult, hogy a kereskedők vagy

50 krral olcsóbban fizetik. Őszi árpa aranylagosan sok termelt s jól is fizetett. Ennek is van bizlalás a egészen tisztességes kelete, noha min. jáért 4—4.50 krral többet adni senki sem hajlandó. Az itt-ott lehullott eső nagy áldás volt, mert a kukoriczák már-már fonyadni kezdettek a nagy melegben; míg most az eső után ismét oly szepek és üdék, hogy öröm reájuk nezu. Még csak a vége felé egy ilyen beható eső, hogy a szemesedés tökéletesen mehesse vegbe s úgy az idej jó kukoriczatermés is biztosítva van. A tavalyi kukoriczában még nagy a készlet, azonban az ára a piacon nagyon hullámos, majd föl száll 6 forintig, majd ismét 5 forintért is valogatni lehet a javában. Erre az esőre — több mint valószínű — hogy az őszi ismét esni fog; a mennyiben a terméskilátás mindinkább szebb és szebb hozamot látszik biztosítani. — Ha valamiben csalódtunk az idén, úgy bizonyára a gyümölcstermés volt az. A ki a tavaszszal a gyümölcsfák virágzását látta, az oly gazdag termést ígért, hogy bátran ráfoghatta volna, hogy az idén még a bodzafán is alma fog teremni. Azonban egészen másképp tört ki a dolog. Van ugyan helylyel-közelebb egy kis gyümölcsfák, hanem mindez csekélyes azon várakozáshoz, melyet a virágzáshoz kötöttünk. Kivált az alma hagyott leginkább cserben. Alig van itt-ott néhány a fán s annak is a fele ferges s idő előtt lehull a fáról. Segítik az almahullást a gyakori és nagyobb szelek is, melyek örült tánczra kergetik a fák ágait. Ilyformán ha az amúgy is mérsékelt termés egyharmada ferges, a másik harmadát meg a szelek verik le, úgy nem lesz nehéz kiszámítani, hogy mennyi jut épen a gyümölcskamrába. Nyári körtékben a kálmakörte, a kismargit, a muskotaly, a takarekkörte alig hozott kóstolni valót, míg a teliek közül az egri (virgouleuse) — Diei vajonc — Hardempout és Napoleou-vajoncok hoztak itt-ott néhány szemet. Kajszin (sárga) barack egyáltalán szépen termelt s mindenféle ék tették a fákat. Annyit azonban nagyhamar észre lehetett venni, hogy például a halvány-sárga-ananász s az élénk pirosfás Nancy-i fajok mégis szembeszökően kevesebb termést hoztak, mint a mi honos „legjobb“ és „nagyszombati“ féléink. Lassan lassan hozzászoknak már szemeink a szőlők tarka látképéhez. Egyegy folt, vagy filoxeras darab most már föl sem tűnik. Mivel a szőlők pusztulása folyvást tart, így az idén már lenyegesen kisebb területről szüretelünk s nagyon valószínű, hogy kevesebb mennyiséget is, noha az egészséges tövek oly szép rakottan állanak, hogy szebben kívánni sem lehetne. Már azt hittük, hogy a peronoszpóra az ideig el fog maradni, a mennyiben július végeig nem is mutatkozott, hanem bezzeg annál nagyobb vehemenciával graszszal most. Permeteznek is most már, csak hogy késő.

A bar.-sellyei Olvosóköri f. hó 20-án igen sikerült s kedélyes tánczestélyt rendezett az egyesület kerthelyiségében, mely erkölcsileg ep úgy mint anyagilag túhaladta a hozzá fűzött reményeket. Fölülfizettek: Fazekas Sándor 1 frt, N. N., Steiner 1. 70 kr., N. N., Weigt P., Tiel I. 40 kr., Uwira F., N. N. 30 kr., Schwartzberg M. 25 kr., Kössa T. 20 kr., összesen 4 frt 85 kr. Fogadják a szíves fölülfizetők az egyesület köszönetét.

Az állami italmérési jövedékre vonatkozó törvényhez kiadott pénzügyminiszteri utasítás.

(Folytatás.)

Azok a szőlősgazdák, a kik a fentebb jelzett kedvezményekre igényt tartanak, kötelesek szeptember hó 15-éig legkésőbb azonban a szüret megkezdéséig ebbeli igényüket a községi előjárásnál bejelenteni. E bejelentésbe befoglalandó egyszersmind a bejelentő lakhelye, házszáma, a családtagok száma, a szőlőbirtok terjedelme holdakban, a házi fogyasztásban fölhasznált bor évi átlagos mennyisége hektoliterekben, a folyó évi remélhető termés hektoliterekben, a házi fogyasztásra és nagyban vagy 56 litert tevő mennyiségben való eladásra szánt bor mennyisége hektoliterekben. A községi előjárás a bejelentést megállapított minta szerint két példányban szerkesztendő átnézetbe vezeti, melyből a félnek a bejelentésről az átnézet folyószámára való hivatkozással megfelelő szelvény kivágása-

val igazolványt ad ki Szeptember 20-áig a községi előjárás az átnézet mindkét példányát azonnal az illető pénzügyi biztosnak megküldi. A pénzügyi biztos, ha pótlásokat lát szükségessé, azokat a községi előjárás útján kiegészíteti, ennek megtörténte után pedig az átnézet egyik példányát láttamozással ellátva, az adószedésre jogosultaknak kézbesíti, a másikat magánál tartja meg. Ha a kedvezményes adózásra igényt tartó szőlősgazda egész bortermését házi fogyasztásra akarja fölhasználni, köteles abban az esetben, ha termése öt hektolitert meg nem halad, az egész termés után a kedvezményes adót vagy a szőlőcefrenek, illetőleg mustnak a bor- és husfogyasztási adó iránti törvények és szabályok 17. § a értelmében való bejelentése vagy pedig a bortermés szokásos fölvétele alkalmával (bor- és husfogyasztási adótörvények és szabályok 48., 49. szakaszok) azonnal lefizetni. Az a szőlősgazda ellenben, a kinek termése öt hektolitert meghalad, valamint az is, a ki termésének egyrészt nagyban, vagyis legalább 56 litert tevő mennyiségben óhajtja elárusítani, a bor- és husfogyasztási adótörvények és szabályok hivatalos összeállításának 23. és 27. §§-ai értelmében szemleivel nyer s az adót, a mennyiben adómentes leszámításnak nem volna helye, a fennebb idézett összeállítás 42. § a értelmében a két havonként tartandó rendes leszámítások alapján fizeti. Adómentes leszámításnak a fennebb idézett összeállítás 46. § a értelmében akkor van helye, ha az illető szőlősgazda legalább 56 liternyi mennyiséget más, szintén szemleivel bíró adófizetőnek ugyanabban a beszédési körbe átenged vagy pedig egy másik beszédési körbe kivisz, de az itt következő föltételek szem előtt tartása mellett:

a) az adófizető köteles a pénzügyi közegnél (adószedésre jogosultnál) szemleivel elmutatása mellett a kirakodást és elszállítást hat órával előbb bejelenteni;

b) a kirakodás egy kiküldött pénzügyi közeg (adószedésre jogosult) jelenlétében eszközlendő;

c) az effele bor szabály szerint, megállapodás nélkül és hivatalos fölügyelet alatt szállítandó rendeltetése helyére, meg pedig ugyanazon beszédési körben, míg az érdeklött adófizető félnek át nem adatik; ha pedig a bor más adókerületbe szállítatik, míg a szállítmányyal a határt át nem lépik, vagy az új tulajdonos azt át nem veszi. A szemleivel tett kirakodási elismervény az adóköteles fél az adó alól csak azon esetre menti föl, ha hozzájárul a bizonyítvány arról, hogy a szállítmány a beszédési körből kilépett, vagy az új birtokos kezébe átadott. Ezenkívül adómentes leszámításnak van helye nemcsak a borseprő, hanem azután a hiányzó mennyiség után is, melyet a forrás, a párolgás és az apadás idéz elő. Ezen adómentes leszámításnál a helybeli tapasztalatok zsinórmértékül szolgálnak, megjegyezve, hogy se többet, se kevesebbet leszámításba hozni nem szabad, mint a mennyi a valóságnak megfelel. Maximál tételük elfogadtatnak: az elparolgásnál és apadásnál évenként 2 százalékos forrásra és seprőre összesen pedig fehér borszal 10 százalék, vörösnél 6 százalék. A leszámítás alkalmával az adómentes leszámítás után mutatkozó borhiány megadóztatandó és pedig a kedvezményes adóterei alkalmazásával, akkor, ha a hiányzó bor házi fogyasztásban használtatott föl; ellenben a teljes italadó tetelei szerint akkor, ha az eladás az adómentes leszámítás megállapító föltételek hiányával történt, például, ha ugyanabban a beszédési körben lakó oly egyének engedtetet át, a ki szemleivel nem bír. A házi fogyasztást megillető kedvezményes adóterei rendszeren csak oly mennyiségű borra terjed ki, mennyit e célra az illető fél bejelentett. Ha azonban e mennyiséget az illető szőlősgazda utóbb akár fölemeli, akár szállítani óhajtja, tartozik azt az adószedésre jogosultnál még a leszámítás ideje előtt bejelenteni.

Ha oly szőlősgazda, ki egész bortermését házi fogyasztásra jelentette be s ez okból a kedvezményes adót egész bortermése után azonnal lefizette, utóbb borának egyrészt (nagyban) elárusítani óhajtja, minthogy a fogyasztási adótörvények és szabályok hivatalos összeállításának 85. § a szerint, a szabály szerint befizetett fogyasztási adó semmi esetben sem térítettik

vissza; az ily bor után az adószedésre jogosulttól adóvisszatérítés nem követelhető; de viszont az italadónak fizetetlen részét (italmérési adót) az eladó szőlősgazda csak abban az esetben tartozik lefizetni, ha az adómentes leszámítás fennebb jelölt esetei alkalmazásba nem vehető, pl. ha az új bortei a saját beszédési körében nem szemleivel bíró félnek engedti át. Minden más esetben — jövedéki kihágás esetét kivéve — a vevőre hárul az adófizetési kötelezettség; kihágások esetében, ha tudniillik eladott bor házi használatban elfogyasztottnak jelentik be, vagy házfogyasztásra bejelentett bor jelentés nélkül adatik el, a házi fogyasztásra bejelentett egész bormennyiség után befizetendő a teljes italadó, ezenkívül a bor- és husfogyasztási adótörvények és szabályok hivatalos összeállításának 153. § a értelmében a megrövidített adó 1—8-szorosaig; a mennyiben pedig az adó nem tudatik 1—150 frt-ig terjedhető bírság szabandó ki, a kihágást elkövetett szőlősgazda a törvény 3. §-ában foglalt kedvezmény élvezetétől arra az évre pénzügyigazgatósági határozattal kirekeszthető.

(Folyt. köv.)

Kedvezmény a szőlősgazdáknak.

Ez a kedvezmény azonban csak a pénzügyminiszter felfüggesztéséből viseli ezt a jóleső elnevezést, mert jól átolvasva az alább közölt rendeletet, abban semmi kedvezőt nem látunk a szőlősgazdáknak nézve. A rendelet a szőlősgazdáknak a boritaladó fizetése tekintetében az 1892. évi XV. t. cz. 3. § a által adott kedvezmény (?) igénybevételéről szól, olyan körmönfonsággal, hogy ha valaki a szőlősgazdák közül ezt a kedvezményt igénybe venni akarna, hát annak ugyancsak értenie kell a módját, hogy valamiképp kellemetlenségeknek ki ne tegye magát. Az egész rendelet zavaros és az egyszerű szőlőmivelő előtt összefolyik az egész világ, mikor elolvassa; legalább is ügyvédnek kell lennie, hogy azt megértse, s mikor végre valahogy nagyjából meg is értette, hát úgy elijed attól, mit ott tőle kívánnak, hogy inkább igénybe se veszi azt a „kedvezmény“-t. A rendelet különben ekképp szól:

1. Az 1892. évi XV. t. cz. 3. § a szerint nyílt községekben azok a szőlősgazdák, a kik szeszes italok kiméréseivel vagy kis mértékben való elárusításával nem foglalkoznak, boritaladó fejében a saját termésü boraitól a házi szükségletre szánt bormennyiség után az 1893. évi január hó 1-től fogva nem a bor és söritaladó árszabása szerinti teljes boritaladót, hanem csak az eddigi borfogyasztási adónak megfelelő részt, tehát: 20.000 lakosnál népesebb községekben bor után hektoliterenkint 3 frt 35 krt, bormust és szőlőcefre után hektoliterenkint 2 frt 52 krt.

10.000—20.000 lakossal bíró községekben bor után hektoliterenkint 2 frt 69 krt, bormust és szőlőcefre után hektoliterenkint 2 frt 01 krt.

10.000 lakosnál kevesebbet számláló községekben bor után hektoliterenkint 1 frt 35 krt, bormust és szőlőcefre után hektoliterenkint 1 frt 01 krt tartoznak fizetni.

2. Azok a szőlősgazdák, a kik ezt a kedvezményt az 1893. évre igénybe venni óhajtják, tartoznak a folyó évi szeptember hó 15-éig, illetve, ha a szüret előbb kezdődne, a szüret kezdetéig ebbeli igényüket a községi előjárásnál bejelenteni.

3. Ez alkalommal bejelentendő az illető szőlősgazda neve, lakhelye, házszáma, a házbeliek száma, a bejelentő szőlőbirtokának terjedelme holdakban, illetőleg négyszögökben, a házi fogyasztásban fölhasznált bor évi átlagos mennyisége, az ez évi remélhető termés hektoliterekben, a házi fogyasztásra és nagyban, vagyis 1893. évtől kezdve 56 litert tevő mennyiségben való eladásra szánt bor mennyisége hektoliterekben.

4. A bejelentés megtételéről a fél a községi előjárásról egy igazolványul szolgáló béczt kap.

5. Ha a kedvezményes adózásra igényt tartó szőlősgazda egész bortermését házi fogyasztásra akarja fölhasználni, köteles abban az esetben, ha termése 5 hektolitert meg nem halad, az egész termés után a kedvezményes adót a szőlőcefrenek, illetőleg mustnak a bor- és hús-

fogyasztási adó iránti törvények és szabályok 17. § a értelmében való bejelentése, vagy pedig a bortermés szokásos fölvétele alkalmával (bor és húsfogyasztási adótörvények és szabályok 48—49. §.) azonnal lefizetni.

Az a szőlősgazda ellenben, a kinek termése 5 hektolitert meghalad, vagy az, a ki termésének egy részét nagyban, vagyis 1893. évtől fogva legalább is 56 litert tevő mennyiségben óhajtja elárusítani, a bor- és húsfogyasztási adótörvények és szabályok hivatalos összeállításának 23. és 27. §-ai értelmében szemleivet kap s az adót, a mennyiben adómentes leszámításnak nem volna helye, a fönnebb idézett összeállítás 42. §-a értelmében a két havonként tartandó rendes leszámolás alapján fizeti.

6. A folyó 1892. év végeig a borfogyasztási és boritalmérési adók az eddigi módon szedve és az 1892. évi XV. t. cz. csak 1893. évi január hó 1-én lépve életbe, a fönntemlített kedvezményt igénybe venni óhajtó és e czélból a bejelentést a 2. és 3. pontok értelmében megtevő szőlősgazdák is a borfogyasztási adót valóztalanul úgy fizetik, mint eddig és az 5. pont szerinti adózás 1893. év január hó 1-én kezdődik.

Nincs azonban kizárva ezután sem, hogy az egyes adóköteles szőlősgazdák és az adószedésre jogosított fél az adónak másként általány szerint való fizetésben meg ne egyezzenek; a míg azonban ily egyezés létre nem jön, egyedül az 5. pont szerinti megadózásnak van helye.

7. Az előző pontokban foglaltakra vonatkozó részletes utasításokat az 1892. évi XV. t. cz. végrehajtása iránt kiadott 51.015. számú utasítás 26. §-a szabályozza.

VEGYESEK.

— Négyszáz hivatalosan hitelesített, elismerő levél érkezett 8 heti időközben Brandt Richard gyógyszerészhez Schaffhausenbe, gyomor-bajokban szenvedőktől, a kik emésztési zavarokkal, fejfájással, máj- és aranyeres bántalmakkal stb. küzködve a valódi svájci labdacokat használták. (Egy doboz ára 70 kr. a patikában). Minden gyomor-bajos jól tenné, ha ez elismerő-leveleket megküldetné magának. Gondosan megfigyelendő a vörös alapon levő fehér kereszt. — Főraktár: Budapesten, Török József patikája, Király-u. 12.

KÖZGAZDASÁG.

Eladó szőlőoltványok. A földmiv. lésügyi miniszter az állami amerikai szőlőtelepeken az 1892. év őszén rendelkezésre álló szőlőoltványok eladása tárgyában a következő hirdetést adta ki: Az állami amerikai szőlőtelepeken a folyó év tavaszán kénzített és jól megfogamzott fás- és zöld szőlőoltványok az ősz folyamán a következő árakon (eladási ár ezer darabonként) és föltételek mellett adatnak el, és pedig: A) Borszőlők: 1. Veresfajok: Carbenet Sauvignon gyökeres fás és zöld oltványok 1:20, Kadarka gy. 1:20, sima zöld oltványok 60, Merlot gy. 1:20, Nagy Burgundi gy. 1:20, s. 66, Oporto gy. 1:20, s. 60, Petit Bouschet gy. 1:20, s. 60, Szent Lőrincz gy. 1:20, Teinturier gy. 1:20. 2. Fehér-fajok: Apró fehér gy. 1:20, s. 60. Bakator gy. 1:20, s. 60, Erdei gy. 1:20, s. 60, Ezerjő gy. 1:20, Furmint gy. 1:20, s. 60, Hosszúnyelű gy. 1:20, Mustos fehér gy. 1:20, s. 60, Mézes fehér gy. 1:20, s. 60, Olasz Rizling gy. 1:20, s. 60, Rakszőlő gy. 1:20, Sárfehér gy. 1:20, Sauvignon-blanc gy. 1:20, Semillon-blanc gy. 1:20, Veltelini-piros gy. 1:20. B) Csemege-szőlők: Chasselas blanc Croquant gy. 1:20, Chasselas rouge gy. 1:20, Muscat-Lunel gy. 1:20, Muscat d'Alexandrie blanc gy. 1:20, Muscat Fontignan gy. 1:20, Madeleine Angevine gy. 1:20, Madeleine Royal gy. 1:20. Néhány itt meg nem nevezett fajtaból kisebb mennyiségű szőlőoltvány ezeken kívül is kapható a fönti árakon. A fönt kített árakban a csomagolás és a vasúttállomáshoz szállítás költségei is befoglaltatnak, a vasúti fuvardíjak azonban a megrendelő által viselendők. A szőlőoltványok vételára a megrendelőktől utánvétel után fog beszédetni, s a megrendelő tartozik magát alávétetni annak, hogy azon esetre, ha az utánvétellel küldött szállítmány átvétele iránt bármilyen okból nem intézkednek, a minisztérium a fölmerülő összes szállítási és egyéb költségeket, s az oltványok elromlása esetén azok árát is rajta rövid sommás eljárás után behajthatassa. Az eladásra kerülő szőlőoltványok legnagyobb része Riparia-Portalis és Riparia Sauvage alanyokon készült, s csak jelentékenyen kisebb rész lett Riparia Tomentosa, Vitis Solonis, Vialla és York-Madeira alanyokra nemesítve. Mindazonáltal a megrendelőknak az alanyokra nézve nyilvánítandó kívánsága a lehetőségig figyelembe fog vétetni, s azon esetre, ha a meg-

rendelő ez iránt nem nyilatkoznék, az alanyok megválasztásában a mennyire a készlet engedi, irányadónak az illető borvidék föbb talajviszonyai vétetnek. A kiosztásnál első sorban a legfontosabb és már teljesen elpusztult borvidékek igényei vétetnek figyelembe, úgy azonban, hogy oltványokat lehetőleg minél többen kaphassanak. Ennél fogva egy megrendelő két kataszteri hold szőlőterület beültetésére szükséges mennyiségnél több oltványokra csak azon esetre tarthat igényt, ha a többi megrendelő kisebb megrendeléseinek foganatosítása után megfelelő készlet marad fönn. Ehhez képest tekintettel arra, hogy mind takarékosági, mind okszerűségi szempontból ajánlatos, hogy az oltványok állandó helyeikre legalább 120 emtr sor- és ugyanannyi tőke távolságban ültetessenek ki, s miután ily távolságban való ültetés mellett egy kataszteri holdra 3.957 ke-rekszámban 4.000 oltvány szükséges, az egy megrendelőnek kiszolgáltatható oltvány mennyiség maximuma egyelőre 8.000 drbban, az egyes ajtákból megrendelhető legkisebb mennyiség pedig 100 drbban állapittatik meg. Immunis homokterületekre, valamint filloxera zár alatt nem lévő területekre szőlőoltványok csak azon esetre fognak kiadatni, ha az összes készlet a már zár alatti területekre igénybe nem vétetik. Tekintettel arra, hogy a várható oltványkészlet az országiszerte kielégítendő szükséglet mérvéhez képest viszonylag nagyon mérsékelt: a minisztérium a beérkező összes megrendelések teljesítéseért felelősséget természetesen nem vállalhat. A megrendelések eszközzésére külön megrendelési iverk adatnak ki. Ezen megrendelési iverk bélyegmentesek, s az egyes rovatok pontos kitöltése mellett az illető megrendelő által aláírva lehetőleg mielőbb, de legkésőbb f. évi október hó 1-ig közvetlenül a földmiv. lésügyi minisztériumhoz terjesztendők föl, annyival is inkább, mert az ezen határidő után beérkező megrendelések figyelembe nem vétetnek.

Megrendelési iverk — szóbeli, vagy írásbeli megkereséssel — szereshetők: a földmiv. lésügyi minisztériumtól, az orsz. borászati kormánybiztostól, a vinczellériskolai igazgatóságtól Budapesten, a kerületi szőlőszeti és borászati szak-kozegektől.

Laptulajdonos:
NAGY FERENCZ.

Feladó szerkesztő:
HAKSCH LAJOS

TAIZS JÓZSEF Pécssett,

Széchenyi-tér 12. szám (a varostemplom háta mögött).

Könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatványraktár, papirkereskedés.

Ajálja a kor igényeinek megfelelő berendezési

könyvnyomdáját

nagyobb művek, folyóiratok, körlevelek, számlák, falragaszok, meghívók, tánczrendek, hivatalos és gazdasági táblázatok, részvények, alapszabályok, névjegyek stb. stb. elkészítésére.

Könyvkötészetete

fel van szerelve papírmetsző, sodronyütő, perforirozó, számozó, aranyozó stb. géppel, melyek segítségével a legegyszerűbbtől a legdiszesebb munkáig minden elkészíthető.

Nyomtatványraktárából

papi, körjegyzői és ügyvédi nyomtatványok jó papíron olcsó árért kaphatók.

PAPIRKERESKEDÉSÉBEN

nagy választékban kaphatók fogalmi, színes és fehér író papírok, különböző súlyban és minőségben; itató papírok, levélpapírok dobózkodban, írótollak, tollnyelek, különböző színű tinták, gummi arabicumok, fehérnemű jelző tinták, kaucsuk bélyegző tinták, pecsétviaszok stb. stb. eféle cikkek, olcsó áron.

➡ Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. ➡

Barák-vendéglő megnyitás.

Van szerencsém a n. t. közönségnek becses tudomására adni, hogy Pécsen, a magy. kir. államvasut indóházának átellenében ujonnan fel-

BARÁK-VENDÉGLŐT

átvettem és ott, az egész katonai hadgyakorlatok ideje alatt, jó, izletes és olcsó ételek, valamint hamisítatlan kitűnő italok a legpontosabb és legelőző-kenyebb figyelem mellett szolgáltatnak ki.

Naponta zenekari előadás.

Magamat a n. é. közönségnek szives pártfogásába ajánlva, maradok Pécsen, 1892. augusztus 27-én

mély tisztelettel

Kron Mihály, vendéglős.

Első pécsi gőz-kenyérsütőgyár megnyitása.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, miszerint Pécsen, siklói-utca 44 sz. alatt

gőzkenyérsütő-gyárunkat

megnyitottuk és azt a kor igényeinek megfelelőleg a szükséges gépezetekkel berendeztük, úgy hogy az tisztaság és minőség tekintetében teljesen kifogás-talan. Különösen figyelmeztetünk *kitűnő rozskenyereinkre.*

Vállalatunk szives pártolását kérve, maradunk

mély tisztelettel

I. pécsi gőz-kenyérgyár
Schlesinger és Propper.

Ugғанott 4 tanoncz felvétetik.

Egyéves önkéntesek

részére, bármely csapatbelieknek,

teljes egyenruházati felszerelés!

szabályszerűen kiállítva és jutányos áron kapható

Paczolay és Szeibert

cégnél

Pécsen, főtéren, a „Nemzeti kávéház” alatt.

A ki olcsón akar venni

Iskolakönyveket

az forduljon **MÜLLER A. antiquarushoz** Budapesten, Keeskeméti-utca 8. sz. (főkönyvtár: Kálvintér 3 sz.), ott az egész ország özszes tanintézetében használatban levő iskolai tan- és segédkönyvek használt, de jó állapotban leszállított áron kaphatók. Iskolakönyvek be is cseréltetnek.

Nevelőnő kerestetik,

ki a magyar, német és francia nyelvben úgy a zongorázásban oktatást adni képes. Levélbeni ajánlatok Schuller Guidon kerületi erdész urhoz D. Miholjácra, intézendők.

3693. sz.

1892.

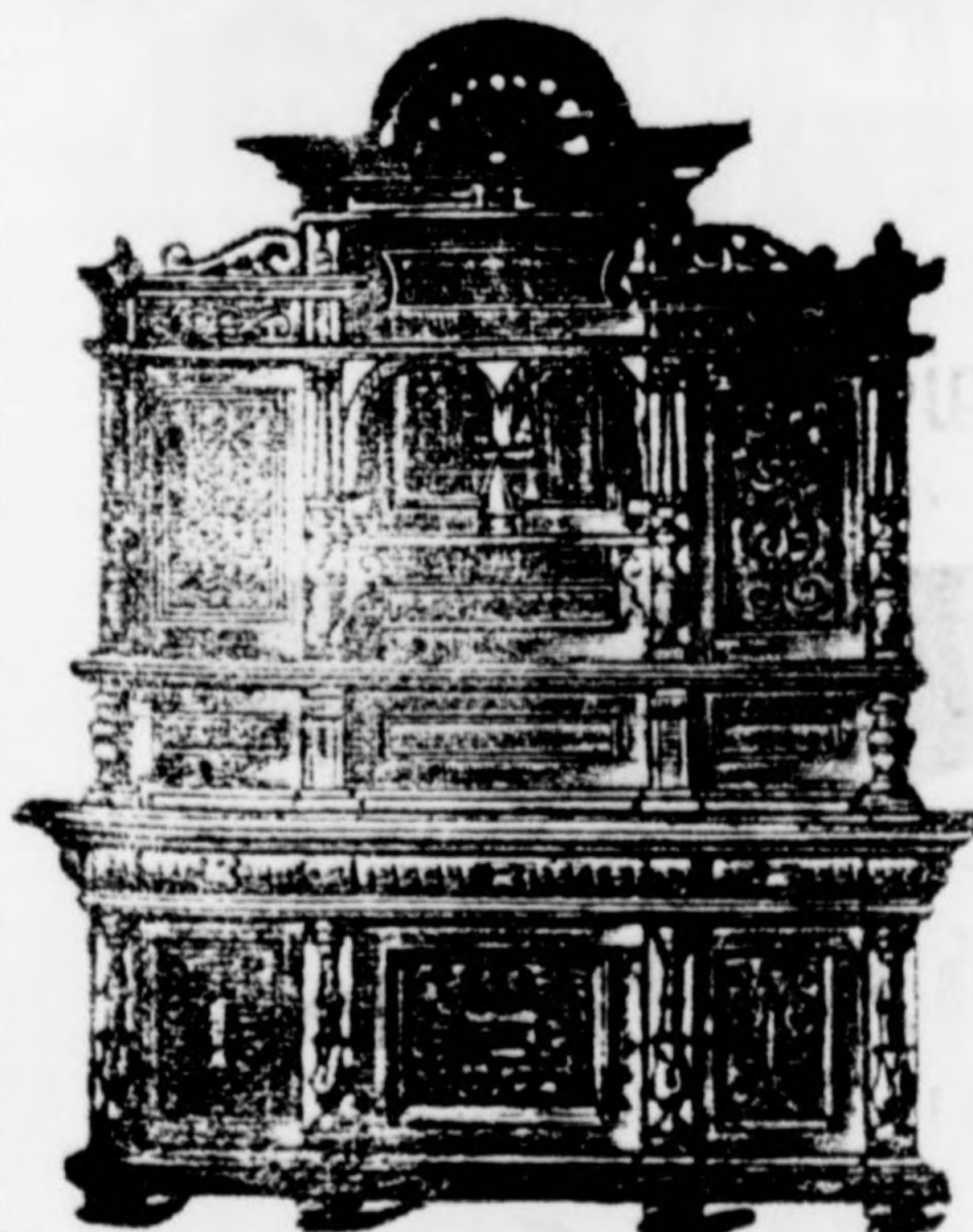
Árverési hirdetmény.

A dárдай kir. jbiróság mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Kuezevics Mioné szül. Szekeres Jánya baranyavári lakos végrehajtónak Jelics Markó baranyavári lakos végrehajtást szenvedő elleni 100 frt. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a dárдай kir. járásbiróság területén levő B a r a n y a v á r községben fekvő a baranyavári 128. tjkvben felvett előbb adós Jelics Markót most Jelics Markóné szül. Primusz Agiczát illető következő ingatlanokra u. m. 148. hsz. fekvőség 145. számú háznak Jelics Markóné Primusz Agiczát illető felére 391. frt. 50 kr; a † 907. hszsz. fekvőség s pinczének ugyanazt illető felére 303 frt; a † 935. hszsz. szőlőnek ugyanazt illető felére 289 frt; a baranyavári 1036. tjkvben felvett 666. hszsz. fekvőségre és pedig az 1881. 60. t. cz. 156. §-a alapján egészben s így a társtulajdonos kk. Jelics Mató, Vinko és Ádám illetőségére is 168 frt. becsárban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1892. évi szeptember hó 29. napján d. e. 10 óra-
kor Baranyavár községben** a jegyzői irodában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog-nak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat vagyis 39 frt 10 krt. 30 frt., 30 krt. 28 frt. 90 krt. és 16 frt. 80 krt. készpénzben vagy az 1881. évi 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Dárдай a kir. jbiróság mint tlkvi hatóság 1892. évi július hó 1. napján.

Jobst Béla,
kir. albiró.

ZSOLNAY IMRE butorraktára és műhelye
(tetemesen nagyobbitva)

PÉCSETT

Ferencziek-utca II. szám.

(A pécsi edénygyár raktár ugyanott.)

Nagy választékban teljes és stilszerűen berendezett **alvó-, disz- és ebédlő-szo-
bák**, mindennemű fa-, vas- és kárpitozott bútorok, képek, tükrök, függönyök, függönytar-
tók, és minden e szakmába vágó cikkek.

Abban a helyzetben vagyok, hogy **bútorvásárlások** nálam ép oly **jutányosan** eszközölhetők, mint Budapesten vagy Bécsben.

Az elektrotechnika legújabb vívmánya,

WALLA FERENCZ órás

saját találmányu, kitűnő szerkezetű, önműködő főlhuzó

villamos órái,

melyek minden előkészület nélkül bármily helyen felfüggeszthetők és más órák föltt azon előnnyel bírnak — a főlhuzás teljesen elesvén — hogy folyton egyenletes járásuak, miáltal az időjelzés mindig pontos. A villam-telep 2 elemből áll, mely a szekrény belsejébe helyeztetik el és töltése 2 $\frac{1}{2}$ évre elengedő; az újabb töltés 2 $\frac{1}{2}$ évi időtartamra csak 40 krba kerül.

Ily órák bármily nagyságban és bármimemű szekrényben vagy keretben készíthetők. Jelenleg 3 féle mintában vannak készletben és pedig; termék, kávéházak, szállodák, stb. részére faragott renaissance díszes szekrényekben. Pályaudvarok, gyárak, iskolák, vendéglők stb. részére csinos gömbölyű keretekben. Árak: 30 frólól — 50 frtig.

Hogy ezen órák a legjobbaknak bizonyultak és a közönség teljes elismerését már is kiérdemelték, több előkelő egyén által irt elismerő bizonyítványokkal igazolhatom. Teljes tisztelettel

Walla Ferencz órás

Pécsett (budai) fő-utca 4. sz.

Legjobb hirben álló javítási műhely.

Pécsett, a Hattyu kertjében

ma és mindennap nagy előadása

a LENGYEL JÓZSEF igazgatása alatti

daltársulatnak

ujjonnan szerződött tagok felléptével. — Szinre kerülnek: magyar és bécsi bohózatok, daljátékok (intermezzok).

A társulat 5 férfi és 7 női tagból áll.

Legközelebb Alexandor (Ponapticum), hasbeszélő mimikum, viasz-figurák életnagyságban, továbbá: Hoffman Rózsika k. a. világhírű keringő dalművésznő fellépte, a bécsi Ronacher-féle orpheumból.

Szabad bemenet. Kezdeté este 8 órakor, vége 12 órakor.

Kegyes pártfogásért esd mély tisztelettel

Lengyel József,
igazgató.

Ház eladás.

Pécsett, József-utca 37. számú ház szabad kézből eladó.

Értekezhetni az ott lakó tulajdonosnál.

11460.
tk. 1892. sz.

II. Póthirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Schwabach Zs. G. pécsi lakos végrehajtónak, Ottenbein Gáspár olasz lakos végrehajtást szenvedő elleni 40 frt 30 kr. s járuléka iránti végrehajtási ügyében 8542./892. sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben az olasz 68. sz. tjkvben felvett L. 129. hszsz. 51. sorsz. házra, udvartér és kertre 480 frt, a 347. hszsz. fekvőségre 25 frt, a 898. hszsz. fekvőségre 23 frt, az olasz 134. sz. tjkvben felvett 338. hszsz. szőlőre 128 frt, és az olasz 190. sz. tjkvben + 897. hszsz. fekvőségre 23 frt kikiáltási árban Olasz község bíró házához 1892. évi szeptember hó 12-ik napjának délelőtti 10 órájára kitűzött árverés az 1881. LX. t. cz. 167. §-a alapján Mamel József végrehajtató érdekében is 101 frt 79 kr. tőkekövetelése s járuléka kielégítése végett megtartatni fog.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1892. évi július hó 25-én.

Bogyay Pongrácz
kir. törvsz. bíró.

Angol kerékpár- és varrógép-raktár.

Van szerencsém a n. t. közönségnek becses tudomására hozni, hogy Pécsett, Ferencz-utca 37. sz. (Stirling-féle ház) mint Gericke Alfréd bécsi cég képviselője

a legkitűnőbb minőségű és valódi angol kerékpárok és varrógépekből

nagyválasztékú raktárt állítottam és azokat a legjutányosabb gyári áron árusítom.

Ajánlom magamat egyuttal mint szakmechanikus házi és szobatelegráfok, villámhárítók és hasonló munkák végzésére.

Kerékpár- és varrógépjavításokat a legelőnyösebb és jutányos áron eszközölök.

Oktatást a kerékpározásban csekély díj mellett elvállalok.

Arjegyzékek kívánatra ingyen.

Üzletemet a n. t. közönség szives pártfogásába ajánlván, maradok mély tisztelettel

Fichtl Károly,

gépész és mechanikus.

Iskolai jelentés.

Van szerencsém tudatni a t. cz. szülőkkel, hogy 11 éven át fennálló nyilvánossági joggal felruházott

leánynevelő- és tanintézetemben

Mária-utca 13-ik szám (Majláth-féle ház), a beiratások az 1892.93. tanévre f. é. szeptember 1-től fogva eszközöltetnek; a rendes előadások pedig szeptember 5-ikén veendő kezdetüket. Egyuttal tudomására hozom a t. cz. szülőknek, hogy leánykákat 3 éves koruktól elfogadok az előkészítő osztályba (gyermekkert); ugyszintén, hogy ez évben is telfogadok belakó növendékeket. Szives megkeresésre a feltételekről szóval vagy levélben adok tudósítást.

Midőn a t. cz. szülőknek eddigi személyem és intézetem iránt tanusított elismerésükért köszönetet mondok, magamat tisztelettel további kegyeikbe ajánlom.

Pécsett, augusztus hó.

Liebscher Vilma

tanintézet-tulajdonos.

LE GRIFFON

a legjobb szivarkapapir

kapható Alt és Böhm kereskedésében Pécsett.

Ház eladás.

Pécsett, siklósi-utca 28. sz.

ház

jutányos áron eladó. Bővebbet az ott lakó tulajdonosnál.